

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Ταχ. Δ/ση	: Λ. Θηβών 196-198	ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και
Ταχ. Κώδικας	: 18233, Αγ. Ι. Ρέντης	Οικονομικών
Πληροφορίες	: Ε. Λάτση	Υπηρεσία Συντονισμού
Τηλέφωνο	: 213-2125716	Γραφείο Νομικών & Κοινοβουλευτικών
Email	: e.latsi@keyd.gov.gr	Θεμάτων
		Χαρ. Τρικούπη 6-10 – 10679 Αθήνα
		Υπ' όψιν κας Μ. Λυμπέρη
		yp.synt.grammateia@minfin.gr

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 6105/29.07.2024 Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου».

ΣΧΕΤΙΚΑ: Το υπ' αρ. πρωτ. 111149 ΕΞ 2024/30.7.2024 έγγραφό σας.

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης του βουλευτή Ν. Λάρισας ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ με θέμα: *«Αίτημα ένταξης των ελεύθερων επαγγελματιών, οφειλετών του ΕΦΚΑ που έκλεισαν τις επιχειρήσεις τους ή βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση στην μετά COVID 19 εποχή σε πρόγραμμα 120 δόσεων»* στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Α. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την

κρατική ευθύνη. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις ελεύθεροι επαγγελματίες, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, της ηλικίας, της σύνθεσης του νοικοκυριού τους ή της υγείας τους, τόσο στο πλαίσιο των έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού ή άλλων έκτακτων φυσικών καταστροφών, όσο και σε γενικότερη βάση, εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης. Για την κάλυψη του συνόλου των οικονομικών θεμάτων που δύνανται να ανακύψουν ανά περίπτωση προβλέφθηκαν σχετικώς ως κάτωθι:

1. ΡΥΘΜΙΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΕΩΣ 240-420 ΔΟΣΕΙΣ - ΔΙΑΓΡΑΦΗ

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους τόσο έναντι του Δημοσίου και ΕΦΚΑ όσο και των χρηματοδοτικών φορέων και Servicers, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών πολιτών και επιχειρήσεων όλων των μεγεθών, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, θεσπίζοντας, αφενός μόνιμα εργαλεία διευθέτησης του ιδιωτικού χρέους εναρμονισμένα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως το Ν. 4738/2020 «Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Ρύθμισης Χρεών, Πτώχευσης και Απαλλαγής Φυσικών και Νομικών Προσώπων από τα Χρέη– 2η Ευκαιρία, ως έχει τροποποιηθεί με τους Ν. 5024/2023 και Ν. 5072/2023, τον Κώδικα Δεοντολογίας Ν. 4224/2013, αφετέρου Προγράμματα ενίσχυσης και υποστήριξης πληττόμενων πολιτών ή πολιτών, οι οποίοι έχουν περιέλθει σε συνθήκες ευαλωτότητας (λ.χ. Νόμος 4916/2022 άρθρα 13 επ. «Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης Πρώτης Κατοικίας Ευάλωτων Νοικοκυριών»).

Τον Οκτώβριο 2020 δημοσιεύτηκε ο Ν.4738/2020 με τίτλο «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις», με τον οποίο θεσπίζεται ο «Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών» ως μία πάγια διαδικασία πρόληψης και αποφυγής του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη. Η νέα διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται σε εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019, δημιουργεί ένα πλαίσιο για τη ρύθμιση οφειλών τόσο φυσικών όσο και των νομικών προσώπων

με πτωχευτική ικανότητα έναντι των πιστωτών τους (δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, χρηματοδοτικοί φορείς). Με τη χρήση ενός κατάλληλα σχεδιασμένου λειτουργικού περιβάλλοντος παρέχεται η δυνατότητα στον οφειλέτη να ρυθμίσει τα χρέη του μέσω μιας εξατομικευμένης και συνολικής λύσης, που λαμβάνει υπόψιν όλους τους φορείς στους οποίους χρωστάει ο πολίτης. Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Εξωδικαστικής Ρύθμισης Οφειλών της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. (έναρξη υποβολής αιτήσεων από 1/6/2021), χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο ενώ οι κανόνες λειτουργίας, οι όροι και προϋποθέσεις συνεχώς βελτιώνονται.

Με το άρθρο 39 του ν. 5024/2023 (Τεύχος Α' 41/24.02.2023) βελτιώθηκε η διάταξη της παρ.3. του άρθρου 7 του ν.4738/2020 με την οποία περιοριζόταν η ρύθμιση οφειλών προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς δεν επιτρεπόταν η υποβολή αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, εφόσον το ενενήντα τουλάχιστον τοις εκατό (90%) σε έναν χρηματοδοτικό φορέα ή εφόσον το σύνολο των οφειλών προς χρηματοδοτικούς φορείς, στο Δημόσιο και στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης δεν υπερέβαινε το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. **Πλέον είναι δυνατή η ρύθμιση χωρίς τον περιορισμό του 90%, αρκεί το σύνολο των οφειλών σε χρηματοδοτικούς φορείς, στο Δημόσιο και στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.**

Με το άρθρο 68 του ν. 5072/2023 (Τεύχος Α' 198/04.12.2023) τροποιήθηκε το **άρθρο 22 του ν. 4738/2020 (Α' 207)**, περί κανόνων και περιορισμών στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης με τη θέσπιση κανόνων και περιορισμών στη διαμόρφωση των όρων των συμβάσεων, ώστε **η αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης να μην υπερβαίνει τις διακόσιες σαράντα (240) δόσεις και κάθε δόση να ορίζεται ανά μήνα με το ελάχιστο χρηματικό ποσό των πενήντα (50) ευρώ.** Περαιτέρω, ορίστηκε ότι αν στη σύμβαση αναδιάρθρωσης προβλέπεται διαγραφή οφειλών προς το Δημόσιο ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, αυτή γίνεται κατά σειρά παλαιότητας, από την παλαιότερη οφειλή προς τη νεότερη. Επίσης, με την ίδια ως άνω διάταξη ρυθμίστηκαν κρίσιμα θέματα σχετικά με τους τόκους, τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις. Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι επί των οφειλών προς το Δημόσιο που ρυθμίζονται δυνάμει της σύμβασης αναδιάρθρωσης δεν υπολογίζονται

περαιτέρω τόκοι ή προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης και κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, δεν υπολογίζονται τα πρόστιμα του άρθρου 57 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206) και του άρθρου 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμψηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των ανεξόφλητων τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί και, σύμφωνα με το υπολογιστικό εργαλείο του μηχανισμού, αντιστοιχούν στις δόσεις της ρύθμισης που προεξοφλούνται.

Παράλληλα βέβαια ρυθμίζονται και οφειλές προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

→ **προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής,**

- έως 85% επί των προσαυξήσεων των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς ΑΑΔΕ και e-ΕΦΚΑ

- έως 95% επί των προστίμων της ΑΑΔΕ.

→ προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών. Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως

διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Θα θέλαμε δε να υπογραμμίσουμε ότι με νέα νομοθετική πρωτοβουλία και προς διευκόλυνση των ρυθμίσεων των οφειλών για τις οποίες έχει παρασχεθεί η εγγύηση του ελληνικού δημοσίου, δυνάμει των διατάξεων του ν. 5104/2024, τροποποιήθηκε το άρθρο 30 του ν. 4738/2020 και **προβλέφθηκε ειδικά ότι οι χρηματοδοτικοί φορείς δικαιούνται να ρυθμίζουν δάνεια ή πιστώσεις οποιουδήποτε είδους προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για τα οποία τους έχει παρασχεθεί η εγγύηση του ελληνικού δημοσίου χωρίς περιορισμό ως προς όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους αυτών**, ιδίως δε ως προς τη διάρκεια, το επιτόκιο, το ποσό της δόσης και την περιοδικότητα των δόσεων, χωρίς να επηρεάζεται η ισχύς της εγγύησης. Εξάλλου, προβλέφθηκε αναστολή της παραγραφής των αξιώσεων των χρηματοδοτικών φορέων κατά του ελληνικού δημοσίου, ως εγγυητή, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ολοκλήρωσης του εξωδικαστικού μηχανισμού, καθώς και της σύμβασης αναδιάρθρωσης, με την οποία ρυθμίζονται οφειλές για τις οποίες έχει παρασχεθεί η εγγύηση του ελληνικού δημοσίου.

Περαιτέρω, δυνάμει των διατάξεων του ν. 5072/2023, εισήχθησαν πολλές βελτιώσεις ως προς το εργαλείο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών προς όφελος των δανειοληπτών, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής του αλγορίθμου του εξωδικαστικού με αποτέλεσμα έως και 28% υψηλότερο «κούρεμα», της αντικατάστασης των κυμαινόμενων επιτοκίων από σταθερό επιτόκιο 3% για τρία χρόνια, της επέκτασης της δυνατότητας ένταξης στον Εξωδικαστικό προσώπων που **«κληρονόμησαν» οφειλές προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος επιχειρήσεων που έχουν κλείσει κ.α.**

Παρατηρείται ότι όσον αφορά τη δυνατότητα ρύθμισης οφειλών προς το Δημόσιο και το ΕΦΚΑ υποστηρίχθηκε από πλήθος νομοθετημάτων, χωρίς αυτά να οδηγήσουν στα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς δεν λαμβάνονταν υπόψη το σύνολο των οφειλών, συμπεριλαμβανομένων αυτών προς χρηματοπιστωτικούς φορείς και δεν εξετάζονταν εξατομικευμένα στη βάση των οικονομικών δυνατοτήτων έκαστης περίπτωσης. Έτσι, βάσει επίσημων μελετών και συγκεκριμένα βάσει της 1^{ης} τριμηνιαίας έκθεσης του έτους 2024, που δημοσιεύει το ΚΕΑΟ και της ανάλυσης-

αποτίμησης των ρυθμίσεων στον Πίνακα 8 της τελευταίας δημοσιευθείσας έκθεσης (ως συνημμένα), προκύπτει ότι σε όλα τα καθεστώτα ρυθμίσεων του ΚΕΑΟ (Πάγια ρύθμιση Ν.4152/2013, Ρύθμιση 120 δόσεων Ν. 4611/2019, Ρύθμιση Ν. 5036/2023 , Ρύθμιση 100 δόσεων Ν. 4321/2015, Ρύθμιση 72 δόσεων Ν. 4821/2021, Λοιπές ρυθμίσεις) πάνω από το 51% (σε πλήθος) καταλήγουν απολεσθείσες, ενώ σε όρους ποσού οφειλών το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 72%. Αντίστοιχα, ολοκληρωμένο είναι μόνο το 33% σε πλήθος ρυθμίσεων και 13% σε όρους ποσού. Συγκεκριμένα για το πλάνο των 120 δόσεων που αναφέρεται και στην ερώτηση, το 47% σε πλήθος (και 55% σε όρους ποσών) έχει καταπέσει. **Για πρώτη φορά εισήχθη με το ν. 4738/2020, ως ισχύει σήμερα, δυνατότητα ρύθμισης οφειλών προς ΔΟΥ-ΕΦΚΑ μέχρι 240 δόσεις, με μόνιμο εργαλείο, το οποίο υπολογίζει λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά - οικονομικά και περιουσιακά στοιχεία κάθε οφειλέτη- αιτούντα με εξαιρετικά θετικά αποτελέσματα μέχρι σήμερα.**

Με την επίτευξη συμφωνίας αναδιάρθρωσης του χρέους αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί κατά του οφειλέτη, ο οποίος αποκτά έτσι τη δυνατότητα να προστατεύσει την περιουσία του χωρίς να εξαρτάται από τυχόν απόρριψη -έστω και αιτιολογημένη- της πρότασης του εξωδικαστικού από την πλευρά των servicers.

2. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΕΟΜΗΝΙΩΝ

Με το άρθρο 49 του ν. 5135/2024 (ΦΕΚ Α' 147/16-09-2024) Ψηφιακό τέλος συναλλαγής και άλλες διατάξεις, προβλέφθηκε αύξηση του χρονικού διαστήματος **αναστολής είσπραξης χρεών προς το Δημόσιο και των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης για πληγέντες από θεομηνίες** - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου πέμπτου ν. 2275/1994 και παρ. 1 άρθρου 53 ν. 4797/2021

1. Με την τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου πέμπτου του ν. 2275/1994 (Α' 238), **περί ρύθμισης χρεών πλημυροπαθών επεκτάθηκε το χρονικό διάστημα προστασίας από 12 μήνες σε 18 μήνες, με αναδρομική ισχύ από την 4η Σεπτεμβρίου 2024.** Ειδικότερα, ορίσθηκε ότι : «5. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις σεισμών, πλημμυρών ή άλλων θεομηνιών, από τις οποίες προκαλούνται

σημαντικές ζημιές σε μεγάλο αριθμό φορολογουμένων, να αναστέλλεται στις πληγείσες περιοχές η είσπραξη των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο, για χρονικό διάστημα μέχρι δεκαοκτώ (18) μηνών και να ρυθμίζεται η καταβολή των χρεών αυτών μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, με μερική ή ολική απαλλαγή από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, που αναλογούν κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.. Οι αποφάσεις ορίζουν τον χρόνο έναρξης της ισχύος τους, που μπορεί να είναι και προγενέστερος από την ημερομηνία δημοσίευσής τους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις σεισμών, πλημμυρών ή άλλων θεομηνιών, από τις οποίες προκαλούνται σημαντικές ζημιές σε μεγάλο αριθμό οφειλετών χρεών υπέρ των ειδικών δημοσίων υπηρεσιών, των ειδικών ταμείων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου και τρίτων, η είσπραξη των οποίων έχει ανατεθεί, σύμφωνα με το άρθρο 98 του ν. 4270/2014 (Α' 143), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται η καταβολή των ληξιπρόθεσμων οφειλών να αντιμετωπίζεται όπως οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο σε ανάλογες περιπτώσεις.»

2. Ομοίως, όσον αφορά τις πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης, στο άρθρο 53 του ν. 4797/2021 (Α' 66), περί αναστολής πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης για πληγέντες από θεομηνία, προβλέφθηκε παράταση προστασίας από έξι (6) μήνες σε δώδεκα (12) μήνες, και το άρθρο 53 διαμορφώθηκε ως εξής:

«Άρθρο 53. Αναστολή πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης για πληγέντες από θεομηνία
Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, για φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και νομικές οντότητες, που έχουν αποδεδειγμένα πληγεί από θεομηνίες, μπορεί να αναστέλλεται για δώδεκα (12) μήνες, με δυνατότητα παράτασης για άλλους έξι (6) μήνες από την επέλευση της θεομηνίας, η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας τους, εξαιρουμένων των απαιτήσεων για διατροφή. Η αναστολή καταλαμβάνει, ιδίως, τη διενέργεια πλειστηριασμών, κατασχέσεων, αποβολών και προσωπικών κρατήσεων. Κατά το χρονικό διάστημα του πρώτου εδαφίου, αναστέλλονται οι προθεσμίες άσκησης ενδίκων μέσων και βοηθημάτων που αφορούν σε εκκρεμείς διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και

Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας καθορίζονται η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

3. ΕΥΑΛΩΤΟΙ ΟΦΕΙΛΕΤΕΣ

Εξάλλου, στο νέο Νόμο 4738/2020 υφίστανται και ειδικές πρόνοιες Κρατικής στήριξης – μέριμνας της 1ης κατοικίας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, τόσο στο στάδιο της ρύθμισης οφειλών, όσο και στο στάδιο της πτώχευσης του προσώπου και της απαλλαγής των οφειλών (τη λεγόμενη 2η ευκαιρία). Πιο συγκριμένα:

α). Στο στάδιο της ρύθμισης των οφειλών το ιδιαίτερα αξιοσημείωτο για τους ευάλωτους οφειλέτες/δανειολήπτες είναι ότι με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5072/2023 (ΦΕΚ Α'198/4-12-2023) εισάγονται ακόμη περισσότερες βελτιώσεις υπέρ αυτών, όπως είναι η τεκμαιρόμενη συναίνεση. Ειδικότερα, για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με τους όρους του νόμου και έχουν εκδώσει τη σχετική βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, τόσο των χρηματοδοτικών φορέων, όσο και του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη, ο οποίος δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει (άρθρο 66 ν.5072/2023). Με τον τρόπο αυτό σταματούν και τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης οφειλών από τους πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων και των πλειστηριασμών.

β). Στο στάδιο της πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών (2η ευκαιρία): εάν κάποιος ευάλωτος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία. **Σε αυτή την περίπτωση δεν ρευστοποιείται η 1ης κατοικία των ευάλωτου, αλλά αυτή αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων. Ο ως άνω Φορέας αποτελεί ζωτικό κομμάτι της**

λειτουργίας του πτωχευτικού νόμου, αποτελώντας το «καταφύγιο» για τους αδύναμους οφειλέτες που οδηγούνται σε πτώχευση ή σε αναγκαστική εκτέλεση, διατηρώντας, ωστόσο, την κατοικία τους. Σύμφωνα με τα κριτήρια του νέου πτωχευτικού νόμου, ο Φορέας θα αποκτά την πρώτη κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη, μετά από αντίστοιχο αίτημα μεταβίβασης από αυτόν, εφόσον είτε έχει κηρυχθεί σε πτώχευση είτε επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση κατά της πρώτης κατοικίας του, προκειμένου να την επαναμισθώσει σε αυτόν, έτσι ώστε να αποφεύγεται η έξωσή του. Η περίοδος της επαναμισθώσεως θα φτάνει τα 12 χρόνια και στη λήξη της ή και νωρίτερα ο οφειλέτης θα μπορεί να επαναγοράσει το ακίνητο. Εφόσον ανακάμψει οικονομικά στο μέλλον. Ως εκ τούτου, ο οφειλέτης υποχρεούται να πληρώνει το μηνιαίο μίσθωμα (δηλ. ενοίκιο) προς το Φορέα και για το σκοπό αυτό το Κράτος στηρίζει οικονομικά τα ευάλωτα νοικοκυριά παρέχοντας μηνιαίο επίδομα στέγασης, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι εξώσεις.

γ). Μέριμνα για τους πολίτες που υπάγονται στην κατηγορία των ΑμεΑ. Ειδικότερα, σε ό τι αφορά τη μέριμνα προς τα Άτομα με Αναπηρία, κομβικής σημασίας είναι η πρόσφατη πρωτοβουλία, η οποία υλοποιήθηκε δυνάμει της τροποποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 225 του ν. 4738/2020 και της δημοσίευσης της υπό στοιχεία 106723 ΕΞ 2024 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Επικρατείας με τίτλο «Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ως «ευάλωτων» ατόμων με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων προκειμένου για την ένταξή τους στις πρόνοιες του ν. 4738/2020 για τους ευάλωτους οφειλέτες βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 καθώς και του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου Τρίτου ν. 4738/2020» (Β' 4337).

Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που πληρούν τα κριτήρια του «ευάλωτου οφειλέτη» για τους ορισμούς του α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, καθώς θα λαμβάνουν πλέον τα προνόμια και τα δικαιώματα που ο νόμος ορίζει, άτομα με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων. Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης προσθήκης είναι η διεύρυνση των κριτηρίων ευαλωτότητας σε ιδιαίτερα υψηλό

ποσοστό, το οποίο διπλασιάζει τους υπαγόμενους στις ευεργετικές ρυθμίσεις και τους ωφελούμενους του πεδίου εφαρμογής του νόμου. Η διαδικασία διαπίστωσης της πλήρωσης των κριτηρίων, θα διεξάγεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής υποβολής και διαχείρισης αιτήσεων, η οποία έχει αναπτυχθεί από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ), σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους Γ.Γ. Χ.Τ.Δ.Ι.Χ.).

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μέχρι τη σύσταση του ως άνω Φορέα, με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισήχθη Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες (Ενδιάμεσο Πρόγραμμα). Το ως άνω Πρόγραμμα έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την τ. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του ευάλωτου οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης του ευάλωτου οφειλέτη:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

4. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Περαιτέρω, υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο ρύθμισης οφειλών προς χρηματοδοτικούς φορείς, οι πολίτες δύνανται να χρησιμοποιήσουν και το θεσμικό εργαλείο ρύθμισης του Κώδικα Δεοντολογίας. Το θεσμικό πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας καθορίζεται από τον Νόμο 4224/2013, το άρθρο 39 του Ν. 4818/2021 και την σχετική απόφαση ΕΠΑΘ 195/1/29.7.2016 της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) και αποτελεί ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο εξωδικαστικής επίλυσης από την 01.01.2015 και εφεξής. Με αυτόν θεσπίζονται οι γενικές αρχές συμπεριφοράς και υιοθετούνται βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες έχουν ως στόχο την ενίσχυση του κλίματος εμπιστοσύνης, την αμοιβαία δέσμευση και την ανταλλαγή της αναγκαίας πληροφόρησης μεταξύ δανειολήπτη και ιδρύματος, προκειμένου κάθε πλευρά να είναι σε θέση να σταθμίσει τα οφέλη ή τις συνέπειες εναλλακτικών λύσεων εξυπηρέτησης (λύσεις ρύθμισης) ή οριστικού διακανονισμού (λύσεις οριστικής διευθέτησης) και λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες και για περιπτώσεις δανείων με πολλαπλούς πιστωτές.

Οι λύσεις που παρέχει ο Κώδικας Δεοντολογίας μπορεί να είναι η προσωρινή ή η οριστική διευθέτηση των δανείων. Ως διευθέτηση δανείων νοείται μια λύση ρύθμισης οφειλών που δύναται να περιλαμβάνει για παράδειγμα την επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, τη μειωμένη δόση πληρωμής, την προσωρινή καταβολή μόνο τόκων, το διαχωρισμό της οφειλής, τη διαγραφή μέρους της συνολικής απαίτησης. Η σχετική αίτηση γίνεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Κώδικα Δεοντολογίας (με χρήση κωδικών taxisnet) προς έναν μόνο χρηματοδοτικό φορέα ανά αίτηση, σύμφωνα με τις λειτουργικές προδιαγραφές που καθορίζονται στην ΚΥΑ αριθμ. 145947 ΕΞ 2023 Β. 5909/10.10.2023.

5. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΟΦΕΙΛΩΝ - ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Περαιτέρω, εάν κάποιος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία του ν. 4738/2020. Σε αυτή την περίπτωση ρευστοποιείται η περιουσία του οφειλέτη, πλην της 1ης κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών, η

οποία αποκτάται από τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων. Ο ως άνω Φορέας (πρβλ. και κατωτέρω υπό 3) αποτελεί ζωτικό κομμάτι της λειτουργίας του πτωχευτικού νόμου, αποτελώντας το «καταφύγιο» για τους αδύναμους οφειλέτες που οδηγούνται σε πτώχευση ή σε αναγκαστική εκτέλεση, διατηρώντας, ωστόσο, την κατοικία τους. Σύμφωνα με τα κριτήρια του νέου πτωχευτικού νόμου, ο Φορέας θα αποκτά την πρώτη κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη, μετά από αντίστοιχο αίτημα μεταβίβασης από αυτόν, εφόσον είτε έχει κηρυχθεί σε πτώχευση είτε επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση κατά της πρώτης κατοικίας του, προκειμένου να την επαναμισθώσει σε αυτόν, έτσι ώστε να αποφεύγεται η έξωσή του. Η περίοδος της επαναμίσθωσης θα φτάνει τα 12 χρόνια και στη λήξη της ή και νωρίτερα ο οφειλέτης θα μπορεί να επαναγοράσει το ακίνητο.

Με τη θέσπιση των μόνιμων αυτών εργαλείων όχι μόνο δόθηκε η δυνατότητα αναστολής των πλειστηριασμών και διατήρησης της ακίνητης περιουσίας των οφειλετών, αλλά κατοχυρώνεται η δυνατότητα κάθε συμπολίτη μας οφειλέτη να τύχει ρύθμισης των οφειλών του, με δυνατότητα διαγραφής οφειλής, γεγονός που τον βοηθάει να αποπληρώσει σταδιακά τις οφειλές του, διατηρώντας την περιουσία του. Περαιτέρω με τη προστασία, που παρέχεται, στο στάδιο της κατάσχεσης και του πλειστηριασμού κύριας κατοικίας, στον ευάλωτο συμπολίτη μας, εξασφαλίζεται η διατήρηση της κύριας κατοικίας και στον μη έχοντα (ευάλωτο).

B. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το νέο θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης χρεών βρίσκεται λοιπόν σε πλήρη εφαρμογή με τα νούμερα να βαίνουν αυξητικά επιβεβαιώνοντας έτσι το γεγονός ότι φυσικά και νομικά πρόσωπα βρίσκουν λύσεις. Ειδικότερα, σας γνωρίζουμε τα κατωτέρω:

Ιδιαίτερα ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα των ρυθμίσεων του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, ήδη

συνολικά, μέχρι τέλος Αυγούστου 2024 έχουν πραγματοποιηθεί 22.214 επιτυχείς ρυθμίσεις οφειλών, που αντιστοιχούν σε 7,5 δις. ευρώ αρχικών οφειλών, εκ των οποίων τα 4,8 δις ευρώ αντιστοιχούν σε διμερείς ρυθμίσεις (ρυθμίσεις με πιστωτές του Δημοσίου) και 2,7 δις ευρώ σε πολυμερείς ρυθμίσεις (με περισσότερους χρηματοδοτικούς φορείς και πιστωτές του Δημοσίου). Ο μέσος όρος μηνιαίων ρυθμίσεων του τελευταίου εξαμήνου αγγίζει τις 1200. Σε πολύ υψηλά επίπεδα βρίσκονται και οι νέες εκκινήσεις αιτήσεων στην πλατφόρμα όπως και οι οριστικές υποβολές μηνιαίως (μ.ό. εξαμήνου περίπου 5000 και 3000 αντιστοίχως).

Οι δε απορρίψεις των οφειλετών βρέθηκαν κατά το μήνα Αύγουστο σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα: • 5% στις πολυμερείς • 1% στις διμερείς ενώ, το ποσοστό εγκρισιμότητας των ρυθμίσεων, στα πλαίσια της πλατφόρμας του εξωδικαστικού μηχανισμού από τους χρηματοδοτικούς φορείς κυμαίνεται κατά μ.ό. στο 70%, και παρουσιάζεται πλέον και ονομαστικά παρέχοντας πλήρη πληροφόρηση ανά φορέα. Στη μηνιαία αναφορά προόδου συμπεριλαμβάνεται και η ανάλυση της αιτιολογίας απόρριψης της προτεινόμενης ρύθμισης από πλευράς χρηματοδοτικών φορέων και οφειλετών, σε συνέχεια της σειράς βελτιώσεων για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών με το ν.5024/2023, και συγκεκριμένα το άρ. 48 αυτού, που θέτει σε ισχύ τη διαδικασία γνωστοποίησης της αιτιολογίας μη συναίνεσης στις προτάσεις ρυθμίσεων του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών. Ήδη, συγκριτικά με τα αποτελέσματα των προηγούμενων προσπαθειών, δηλ. του εξωδικαστικού μηχανισμού που θεσμοθέτησε η προηγούμενη Κυβέρνηση με το ν. 4469/2017, ο νέος εξωδικαστικός έχει φέρει βελτιωμένα αποτελέσματα. Παρατηρείται λοιπόν αυξημένο ενδιαφέρον από τους πολίτες να ρυθμίσουν τις οφειλές τους μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, σε σύγκριση με όλα τα προηγούμενα κρατικά εργαλεία ρύθμισης οφειλών.

Συνεπώς, όπως με ασφάλεια συμπεραίνεται από τα εκτιθέμενα παραπάνω, όλοι οι δανειολήπτες/οφειλέτες, έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω των προστατευτικών διατάξεων του νέου νόμου με αποτέλεσμα να μπορούν να τύχουν ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση

Συνημμένα: i) 1Η ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΕΑΟ έτους 2024

ii) Πίνακας 8: Στοιχεία ρυθμίσεων οφειλετών του ΚΕΑΟ 1 2024